

Dosarul nr. 1ra-891/2022
1-21002356-01-1ra-14062022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Daguța Sergiu, Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocații Postica Serghei și Timotin Lilian în numele condamnatului Vascan Alexandru, prin care solicită casarea sentinței din 06 mai 2021 a Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) și a deciziei din 11 martie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe

Vascan Alexandru XXXXX, născut la XXXXX,
originar XXXXX și domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 11.01.2021 - 06.05.2021 (prima instanță);
2. 28.05.2021 - 11.03.2022 (instanța de apel);
3. 14.06.2022 - 04.07.2023 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința din 06 mai 2021 a Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă), Vascan Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis;

- art. 320 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, lui Vascan Alexandru i s-a stabilit pedeapsa definitivă 17 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

La fel, a fost dispusă încasarea de la Vascan Alexandru în beneficiul statului cheltuielile judiciare în suma de 1398 lei.

Totodată, a fost admisă acțiunea civilă înaintată de Vascan Viorica în interesele minorei XXXXX și dispusă încasarea de la Vascan Alexandru în beneficiul Vascan Viorica sumei de 400 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

De asemenea, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că:

1.1.1. Inculpatul Vascan Alexandru în perioada cuprinsă între anul 2012, dar nu mai târziu de luna iunie 2018, zilele concrete și câte anume au fost ele nu a fost posibil de stabilit de către organul de urmărire penală, aflându-se în domiciliul său din XXXXX, având în grijă sa pe fiica biologică XXXXX, născută la XXXXX, în timp ce mama acesteia nu se afla la domiciliu, cunoscând cu certitudine că XXXXX nu a împlinit vârsta de 14 ani, acționând intenționat, în scopul satisfacerii poftei sexuale în formă perversă, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și a-și exprima voința în legătură cu vârsta fragedă, puterea fizică net inferioară și a lipsei capacității depline de exercițiu, manifestând constrângere fizică și psihică față de fiica sa minoră, a impus-o pe această să întrețină acte sexuale nefirești sub aspect fiziologic, cu caracter anal și oral, în așa mod cauzându-i suferințe fizice și psihice.

În toată această perioadă Vascan Alexandru, având drept scop influențarea psihică a fiicei sale minore XXXXX, precum și a creării unei stări de percepere ca normală a acțiunilor cu caracter sexual pervers pe care le-a întreținut și intenționa să le mai întrețină, a purtat cu ultima discuții obscene referitor la raporturi sexuale și i-a pus spre vizionare materiale cu caracter pornografic, și o convingea că ce se petrece între ei este o normalitate și că trebuie de asigurat confidențialitatea acestei relații.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatului Vascan Alexandru în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, după indicii calificativi - satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, precum și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și a-și exprima voința, săvârșită asupra persoanei despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani.

1.1.2. Vascan Alexandru urmărind scopul neexecutării intenționate și eschivării de la executarea hotărârii instanței de judecată, cunoscând cu certitudine că în privința sa la 29 noiembrie 2018 a fost emisă hotărârea Judecătorei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) nr.2- 570/18, prin care s-a dispus încasarea de la ultimul în beneficiul Vascan Viorica a pensiei pentru întreținerea copiilor săi minori, XXXXX, și XXXXX, în sumă bănească fixă în mărime a câte 1 000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 22 octombrie 2018 și până la atingerea de către copii a majoratului, aceasta urmând a fi executată imediat.

La data de 18 iunie 2020 de către executorul judecătoresc Eduard Ciobanu, pe cazul dat, a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 318 Cod contravențional, iar la data de 24 iulie 2020 prin hotărârea Judecătorei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) Vascan Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i aplicată

amendă de 1500 lei, după care de asemenea a continuat eschivarea cu rea-voință de la executarea hotărârii judecătorești.

Deși conform art. 74 alin. (1) Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori, Vascan Alexandru prelungeste cu rea voință să nu execute și să se eschiveze de la executarea titlului executoriu nr. 2-570/18, emis de către Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă), cât și a hotărârii din 24 iulie 2020, prin care Vascan Alexandru a fost recunoscut culpabil de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional, hotărâri care poartă caracter obligatoriu pentru toate autoritățile publice și persoanele fizice.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatului Vascan Alexandru în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi - neexecutarea intenționată și eschivarea de la executarea hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apeluri de către:

2.1. Procurorul în Procuratura raionului Ștefan Vodă, Boblic Maxim, solicitând casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vascan Alexandru, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), 320 alin. (1) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, de 20 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis și o pedeapsă pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, de 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial a pedepselor, ai stabili lui Vascan Alexandru pedeapsa definitivă de 21 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Corpurile delictelor să fie păstrate la materialele cauzei penale și să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în bugetul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor, în mărime de 1398 lei.

Acțiunea civilă să fie admisă total.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- deși instanța a calificat corect acțiunile inculpatului Vascan Alexandru, sentința este nefondată sub aspectul individualizării greșite a pedepsei, instanța de judecată examinând în mod superficial circumstanțele în care s-a produs fapta și personalitatea celui condamnat;

- instanța greșit a individualizat criteriile generale de aplicare a pedepsei în ordinea art. 75 din Codul penal, ce se referă la gravitatea faptei, motivul acesteia, de persoana celui vinovat, stabilindu-i o pedeapsă mai blândă decât cea solicitată de către partea acuzării;

- gravitatea și motivele comiterii infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, de către inculpat, denotă o lipsă de respect a acestuia față de integritatea fizică și sexuală a propriei sale fiice, punându-și dorința sa de a-și satisface poftele sexuale în forme perverse mai presus decât sănătatea fizică și psihică a acesteia, or, circumstanțele cauzei cu certitudine denotă faptul că Vascan Alexandru a comis aceste acțiuni în decursul unei perioade îndelungate de timp, începând de la o vârstă fragedă de 6 ani a victimei și până la împlinirea de către aceasta a vârstei de 11 ani, deținând în calitate de tată controlul asupra victimei;

- evident că acțiunile violente cu caracter sexual comise de către agresor, tată biologic Vascan Alexandru asupra fiicei sale minore, au produs un impact negativ enorm și a dezvoltat o tulburare de stres posttraumatică trenantă, fapt probat prin raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0697 din 09.01.2019. De asemenea și raportul de evaluare psihologică efectuată în cadrul Centrului Național de Prevenire a abuzului față de copii, atestă faptul că starea minorei indică asupra unui nivel înalt de traumatism psihic, cu simptome ale stresului post-traumatic, caracteristic copiilor care au trăit abuzul sexual;

- Vascan Alexandru vina incriminată nu a recunoscut-o, afirmând cu dispreț că fiica sa minoră minte, în așa mod nu a manifestat căință pentru faptele violente comise asupra acesteia;

- inculpatului Vascan Alexandru a fost recunoscut vinovat și de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) din Codul penal, care potrivit cumulului de probe prezentat și cercetat indiscutabil a certificat faptul că inculpatul Vascan Alexandru, din anul 2018 până în prezent s-a eschivat cu rea-voință de la îndeplinirea obligațiilor stabilite de către instanța de judecată, acesta neachitând nici măcar un singur leu în beneficiul copiilor săi biologici, din care face parte și fiica sa minoră, care pe parcursul a 5 ani a fost supusă unor acțiuni violente cu caracter sexual pervers;

- pedeapsa aplicată de către instanța de judecată în privința lui Vascan Alexandru nu corespunde gravității infracțiunilor săvârșite, personalității lui și pericolului social pe care îl reprezintă și va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție, și nu va duce la realizarea scopului penal prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal.

2.2. Avocatul Țurcan-Donțu Arina în numele părții vătămate minore, XXXXX, solicitând casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vascan Alexandru, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), 320 alin. (1) Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră și să fie admisă integral acțiunea civilă și dispusă încasarea de la Vascan Alexandru în beneficiul părții civile XXXXX suma de 500 000 lei, cu titlu de daune morale.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- prima instanță i-a aplicat lui Vascan Alexandru o pedeapsă prea blândă, fără a ține cont de prevederile art. 61 Cod penal și că inculpatul a săvârșit infracțiunea în privința fiicei sale minore, fapt ce o plasează într-o situație vulnerabilă sporită, inculpatul nu și-a cerut scuze de la partea vătămată, inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția și nu s-a căit de cele comise, nici măcar în fața instanței de judecată;

- prima instanță greșit a admis doar parțial acțiunea civilă înaintată, or suma acordată cu titlu de prejudiciu moral și material este una insuficientă pentru a acoperi cheltuielile de rehabilitare psihologică a părții vătămate minore, or în motivarea acțiunii civile au fost prezentate probe concludente și pertinente întru susținerea celor invocate, precum evaluarea psihologică, raportul de expertiză judiciară psihiatrico-psihologică, declarațiile specialiștilor.

2.3. Avocatul Timotin Lilian în numele inculpatului Vascan Alexandru, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Vascan Alexandru să fie achitat de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), art. 320 alin. (1) Cod penal.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- sentința a fost recepționată la 14.05.2021, consideră că sentința este ilegală, contradictorie și nemotivată pe mijloacele probatorii și neîntemeiată pe lege, emisă cu încălcarea dreptului la apărare, fapt ce contravine art. 385, 389 Cod de procedură penală;

- recunoașterea vinovăției lui Vascan Alexandru de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 172 alin. (3) lit. a) și art. 320 alin. (1) Cod penal, s-a întemeiat doar pe presupuneri și interpretări defavorabile acuzatului, bazându-se doar pe versiunea acuzării, ce dă dovada examinării unilaterale a cauzei;

- ce ține de recunoașterea vinovăției lui Vascan Alexandru de comiterea acțiunilor violente cu caracter sexual în privința lui XXXXX, unica probă concludentă la materialele cauzei a fost acumulată doar prin audierea ei în fața instanței de judecată și care ar permite doar să bănuiască, că fapta a avut loc. În acest sens organul de urmărire penală și prima instanță cu desăvârșire au ignorat efectuarea acelor acțiuni de urmărire penală necesare în vederea stabilirii adevărului la caz și anume de a efectua expertizele psihiatrico-psihologice atât în privința victimei cât și în privința acuzatului, care printre altele au fost dispuse, însă neexecutate din motive inexplicabile;

- instanța a indicat precum că ar fi constatate toate calificativele acestei componente de infracțiune, însă fără a relata prin ce acțiuni concrete s-a realizat atât constrângerea fizică, sau psihică, imposibilitatea de a se apăra, fapt ce ar reprezenta o presupunere și o interpretare eronată a circumstanțelor cauzei anume în defavoarea inculpatului, respectiv fiind o constatare absolut neîntemeiată pe circumstanțele cauzei;

- ce ține de acuzațiile privind neexecutarea intenționată sau eschivarea de a executa o hotărâre judecătorească, vinovăția lui Vascan Alexandru a fost recunoscută doar în baza declarațiilor executorului judecătoresc Ciobanu Eduard, care pur și simplu a comunicat că a întreprins toate acțiunile posibile în vederea executării hotărârii judecătorești, nu a identificat venituri sau bunuri în vederea executării și că a expediat citații în adresa lui Vascan Alexandru. Iar înscrisurile pe care instanța le-a calificat drept probe ce dovedesc vinovăția, cel puțin nu au fost examinate și recunoscute ca corpuri delictive de către organul de urmărire penală, și, respectiv, nu pot fi calificate drept probe admisibile prin prisma art. 157 alin. (2) Cod de procedură penală;

- instanța s-a limitat doar la reiterarea poziției acuzatorului, care este lipsită de suport probatoriu precum că Vascan Alexandru având o posibilitate reală de a executa hotărârea judecătorească, fie intenționat nu a executat-o, prin nedorința de a efectua plăți, sau s-a eschivat de la îndeplinirea anumitor acțiuni indicate în documentul executoriu;

- potrivit materialelor cauzei penale se atestă doar bănuiala rezonabilă că ar fi fost săvârșită o infracțiune prevăzută la art. 173 alin. (3) Cod penal, dar nici de cum nu poate fi concluzionată existența vinovăției în prezența unui probatoriu insuficient și cu interpretarea defavorabilă inculpatului a circumstanțelor cauzei;

- instanța a ignorat neîntemeiat solicitarea apărării de a efectua o expertiză psihiatrică-psihologică atât în privința victimei cât și în privința inculpatului, mai mult când în acuzare se invocă constrângerea psihică;

- declarațiile specialistului Șevcenco Oxana, a martorilor Vascan Viorica, Cibotaru Ion și Cibotaru Sofia nu reprezintă redarea unor circumstanțe de fapt percepute nemijlocit de martori, dar constituie doar o repetare a versiunii victimei minore;

- declarațiile victimei prezintă divergențe, ce atestă faptul că declarațiile victimei reprezintă un text bine învățat, iar în vederea stabilirii veridicității acestor declarații se impune expertiză psihiatrică-psihologică a victimei;

- incertă este poziția instanței cu referire la aprecierea drept mijloc de probă a CD-lui, în care se presupune că sunt înregistrate audierile victimei minore în faza urmăririi penale. Însă acest mijloc de probă nu a fost cercetat în instanța de judecată, pe cale de consecință nici nu puteau fi atașate ca mijloc de probă într-o sentință de condamnare. Ce ține de înscrisul atașat ca corp delict, la fel a fost apreciat unilateral și părtinitor evidențiindu-se doar cele circumstanțe ce ar indica la prezența vinovăției, însă ele nu redau anumite circumstanțe de fapt avute loc în momentul săvârșirii infracțiunii, sau imediat după, dar de fapt reprezintă niște răspunsuri la întrebările formulate de specialistul psiholog anume în vederea consolidării unui caz de abuz sexual. Iar faptul că în acest înscris anume se indică o situație când presupusa victimă

declară ferm că o tragedie mare în viața ei este acel fapt că tata a lăsat-o pe mama și nu acel fapt că a avut de suferit un abuz sexual;

- vicierea acestui proces penal a emanat din momentul sesizării organului de urmărire penală cu referire la comiterea unei fapte infracționale, având în vedere următoarele circumstanțe, potrivit actului de sesizare din 11.07.2018 (vol. I, f. d. 6) de către martorul Cibotaru Ion se indică concret despre faptul că anume Vascan Alexandru s-ar face vinovat de comiterea presupusei infracțiuni. În continuare organul de urmărire penală a parcurs la acumularea probatoriului în vederea stabilirii vinovăției lui Vascan Alexandru despre comiterea infracțiunii, pe cale de consecință, tot la 11.07.2018, s-a dispus efectuarea expertizei judiciare medico-legale (vol. I, f. d. 11), potrivit cărui conținut se indică „că anume Vascan Alexandru prin constrângere fizică și psihică își satisface pofta sexuală în formă perversă (rapoarte sexuale anale și intra vaginale) cu fiica minoră XXXXX”. Iar acest act la momentul emiterii nu i s-a adus la cunoștință persoanei în privința căreia exista bănuiele rezonabile că a săvârșit o infracțiune, în acest sens nefiind emisă o ordonanță de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit în decursul a 5 zile. Acțiunea fiind realizată tocmai la 15.08.2021, după realizarea propriu zisă a raportului de expertiză, fără a mai permite acordarea unor întrebări figurantului principal al dosarului. La fel, organul de urmărire penală a continuat acțiuni în raport cu presupusul făptaș prin acumularea datelor cu caracter personal extragerea fișei personale 24.07.2018, acumularea certificatelor medicale 30-31.07.2018, ridicarea cazierului contravențional 24.07.2018 (vol. I, f. d. 49 - 53), fapt ce atestă că în privința lui Vascan Alexandru s-a admis repercusiuni importante în cumul cu bănuiala existentă deja;

- potrivit rapoartelor aflate în vol. I, la f. d. 34, 35 se indică că organul de urmărire penală a inițiat măsuri în vederea căutării lui Vascan Alexandru și citării acestuia încă la ziua de 08.08.2018 și numai la 13.08.2018 s-a emis ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit, iar la 14.08.2018, s-a purces la audierea victimei minore în condiții speciale, acțiune la care bănuitul urma să beneficieze de dreptul de a formula anumite întrebări față de presupusa victimă, dar care în final nici nu a fost adusă la cunoștință potrivit art. 110¹-111 Cod de procedură penală. Aceste circumstanțe reprezintă repercusiuni importante în raport cu Vascan Alexandru, în privința căruia au apărut acuzații penale și pornită o urmărire penală încă la ziua de 01.08.2018, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit i-a fost comunicată doar la ziua de 15.08.2018, adică contrar prevederilor art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, fapt ce duce la nulitatea ordonanței respective;

- prima instanță nu a ținut cont de constatările din decizia Curții Constituționale nr. 25 din 29.03.2018, pct. 28, 29, aplicând neuniform prevederile legii;

- odată cu aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit a lui Vascan Alexandru la ziua de 16.08.2018, de către procurorul Cebotari Mihail, a fost emisă ordonanța și respectiv aplicată măsura preventivă obligarea de a

nu părăsi țara în privința lui Vascan Alexandru, pe un termen de 30 zile (vol. I, f. d. 71), care chipurile, tot la 16.08.2018, a fost revocată pe motiv că bănuitul se prezintă la fiecare citare. În realitate această ordonanță a apărut cu mult după expirarea măsurii preventive, fiind contestată către judecătorul de instrucție nu a fost invocat nicio dată că măsura este revocată. Dacă de analizat aceste acte procedurale în raport cu prevederile aceluiași art. 63 alin. (2) care indică „organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuित, pct. 2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate - mai mult de 10 zile din momentul când i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive;” care în principiu a fost adusă la cunoștință tot la 16.08.2018 (vol. I, f. d. 72), respectiv termenul de menținere a lui Vascan Alexandru în calitate de bănuित s-a prescris fie la ziua de 26.08.2018, fie tot la 16.08.2018, odată cu revocarea măsurii preventive, iar în condițiile alin. (3) al aceluiași articol, urma să procedeze în felul cum dispune legea și anume „La momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin. (2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, disputând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuित mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.” Fapt care nu a fost realizat în prezentul proces penal și în sine constituie o dublă urmărire a lui Vascan Alexandru pentru aceleași fapte;

- prevederile art. 63 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, au fost ignorate de către organul de urmărire penală, învinuirea fiind adusă la cunoștință lui Vascan Alexandru tocmai la ziua de 08.11.2018, adică peste termenul de 3 luni de la ziua inițierii primelor acțiuni de urmărire penală în privința lui Vascan Alexandru și respectiv peste termenul de 10 zile de la momentul expirării calității de bănuित, sau dacă din momentul revocării măsurii preventive, unde organul de urmărire penală era obligat să dispună punerea lui sub învinuire sau scoaterea de sub urmărire penală. În aceste circumstanțe urmărirea penală în privința lui Vascan Alexandru, s-a terminat odată cu expirarea acestui termen prevăzut de lege, iar ne înaintarea acuzației în interiorul acestor termene, conform alin. (5) al aceluiași articol „Calitatea de bănuित încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuित și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.” Fapt ce asigură garanția unei persoane achitate. Iar în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen;

- la ziua de 02.01.2019, de către procurorul în Procuratura, r. Ștefan Vodă, Tian Nicolae, a fost emisă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Vascan

Alexandru și clasarea cauzei penale în legătură în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele constitutive a infracțiunii incriminate și anume art. 172 alin. (3), lit. a) Cod penal. Acest act procesual repetat a oferit asigurări că în privința lui Vascan Alexandru s-a finisat orice acțiune de urmărire penală pe acest capăt de acuzare, iar orice act procesual de reprimare emis în acest proces penal a încetat de drept, dându-i garanțiile unei persoane nevinovate și neurmărite penal;

- peste un an și jumătate, la 05.06.2020, fără a fi efectuate careva acțiuni de urmărire penală pe marginea cazului, fără a fi informat Vascan Alexandru, despre examinarea anumitor contestații în vederea anulării ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, procurorul-șef al procuraturii raionului Ștefan Vodă, Guzic Vladislav, a emis o ordonanță absolut neîntemeiată și ilegală, prin care a reluat urmărirea penală pe acest caz și a anulat ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, fără a invoca anumite vicii ce ar afecta soluția anterioară, ceea ce contravine interpretărilor Curții Constituționale date în hotărârile sale nr. 26 din 23.11.2010 cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală și nr. 12 din 14.05.2015 cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, care sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală și instanțele de judecată;

- reluarea urmăririi penale, potrivit art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, se admite numai dacă apar fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată, acestea fiind unicele circumstanțe, în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat în art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, care prevede derogările admisibile. În condițiile art. 251 Cod de procedură penală, această ordonanță fiind anulabilă la orice fază a procesului penal, ca fiind lovită de nulitate absolută;

- organul de urmărire penală nu a comunicat nici avocatului, nici lui Vascan Alexandru că urmărirea penală a fost reluată și urmează să-i fie acordat un statut oarecare și posibilitatea de a contesta această decizie ilegală. Iar peste mai bine de 5 luni, procurorul a emis o ordonanță de concretizare a învinuirii, incriminându-i lui Vascan Alexandru aceleași fapte deja calificate prin prisma art. 172 alin. (3), lit. a¹) Cod penal, tocmai la ziua de 18.12.2020, practic peste 2 ani, Vascan Alexandru fiind repetat urmărit pentru aceleași fapte pentru care a fost recunoscut nevinovat. Or, în prezența unor noi circumstanțe de acuzație penală, persoana urmărită urma să beneficieze de aceleași garanții ca și la pornirea inițială a procesului penal. Nu poate avea statut de acuzat pentru toată viața odată ce a fost emisă o ordonanță de învinuire pe numele lui, care a fost anulată prin scoaterea persoanei de sub urmărire penală. În această situație, la fel fiind ignorate prevederile art. 22, 63, 65 alin. (4), 66, 251 Cod de procedură penală, Vascan Alexandru fiind triplu urmărit pentru aceeași faptă;

- la baza acuzaării au stat doar niște presupuneri că a avut loc comiterea unor fapte infracționale, dar mai grav e faptul că la baza condamnării lui Vascan Alexandru, au servit un cumul de probe viciate și anume instanța de fond a calificat drept probă pertinentă audierea victimei în condiții speciale, care de fapt au fost administrate contrar prevederilor art. 110¹-111 Cod de procedură penală, fapt ce a fost menționat de către apărare, instanța respingând prin încheiere excluderea acestei probe din cauza penală;

- atât acuzarea, cât și instanța a făcut referire la existența corpului delict CD-ul cu înregistrările procedurii de audiere a victimei minore în condiții speciale, însă nici acuzarea nu a solicitat și nici instanța nu a cercetat aceste înregistrări video. Iar, Vascan Alexandru, în genere nu a avut accesul la acest numit corp delict, în condițiile art. 111 Cod de procedură penală, chiar dacă la momentul audierii deja numitul făptuitor era identificat, nu a participat la această acțiune, nu a făcut cunoștință cu aceste declarații și nici în ședință nu au fost vizionate în sentință lipsind o mențiune la acest capitol. Pe cale de consecință aceste mijloace de probă în conformitate cu prevederile art. 94 Cod de procedură penală urmează a fi excluse din dosar, iar încheierea de respingere a cererii urmează a fi casată;

- instanța a calificat drept probe pertinente și concludente expertiza judiciară nr. 201835A0697 din 09.01.2019 (vol. I, f.d. 126), care este una incompletă în raport cu ordonanța de dispunere a expertizei unde s-a solicitat expertiza psihiatrică-psihologică. În această situație instanța optând din nou numai în asupra concluziilor de stabilire a unei circumstanțe de acuzare descrise în concluzia experților, însă în partea ce ține de faptul că se contrapune cu concluzia specialistului psiholog, instanța a ignorat să se expună. Iar în acest sens chiar a respins cererea apărării de a efectua totuși acele expertize necesare, mai mult ca atât când ele sunt posibil de efectuat. Iar în prezența unor concluzii a experților asupra tuturor circumstanțelor, se va exclude orice dubiu asupra adevărului fie Vascan Alexandru vinovat sau nu;

- acest raport de expertiză judiciară este unul viciat în sensul încălcării prezumției nevinovăției garantat la art. 8 al Codului de procedură penală, odată ce expertul și-a permis să concluzioneze că acțiunile descrise de către victima expertizată au fost comise anume de către Vascan Alexandru, potrivit concluziei formulate la pct. 6 (vol. I, pct. 126), în lipsa unei hotărâri judecătorești care a stabilit că Vascan Alexandru a comis anumite acțiuni. Acest fapt a fost invocat de apărare încă la etapa dispunerii expertizei, însă care a fost neglijată de organul de urmărire penală, anume în scopul de a primi niște concluzii favorabile acuzaării;

- prima instanță trucând inclusiv cu raportul de evaluare psihologică, delimitând deja doar faptul că totuși victima se află încă în stres, fapt ignorat totalmente de concluzia experților judicari. Ce denotă că acest mijloc de probă nu este unul pertinent și nu poate fi egalat cu o concluzie a experților în domeniu, oferindu-i un statut de document a persoanelor fizice sau juridice oficiale. Or, acest înscris avea o

valoare juridică doar pentru inițierea unei proceduri penale, sau cel puțin să fi fost recunoscut în calitate de corp delict potrivit art. 157 alin. (2) Cod de procedură penală;

- se denotă o părtinire a instanței și judecarea unilaterală a cauzei, în favoare fiind ca de obicei acuzarea, când unui raport de evaluare psihologică efectuat în condiții neclare, prin teleconferință, i se atribuie un statut de probă document nerecunoscut în modul potrivit, însă cerința apărării de a testa inculpatul la detectorul comportamentului simulat, iar raportul specialistului la fel urma a fi apreciat ca probă, pentru asigurarea egalității armelor, fie dovedea faptul că Vascan Alexandru spune adevărul, fie nu;

- pe întreg parcurs al procesului penal a fost adusă ingerințe asupra dreptului de apărare a lui Vascan Alexandru, ultimul neavând posibilitatea de a contesta în ordinea stabilită actele procedurale emise în raport cu situația lui pe dosar, ele nefiind comunicate ultimului în modul și termenii stabiliți, fiindu-i refuzat posibilitatea de acumulare a probatoriului solicitat pe de o parte admis de organul de urmărire penală, iar pe de altă parte neexecutate, și refuzate de către instanța de fond, merge vorba de efectuarea expertizelor psihiatrice-psihologice, precum și testarea la poligraf la cerere personală;

- este neîntemeiată și soluția instanței în vederea admiterii acțiunii civile înaintate de către reprezentantul legal al victimei Vascan Viorica, odată ce vinovăția lui Vascan Alexandru nu a fost demonstrată prin probe pertinente și legal acumulate, nu poate interveni și răspunderea civilă în acest sens;

- încasarea cheltuielilor judiciare solicitate de acuzatorul de stat nu poate fi pusă pe umerii persoanei acuzate, or, expertizele judiciare efectuate în prezentul proces sunt obligatorii și sunt achitate din bugetul de stat, special alocat în acest sens și o astfel de interpretare a normelor legale contravine practicii juridice naționale.

3. Prin decizia din 11 martie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că în urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor acuzării, apărării expuse în cererile de apel, lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului Vascan Alexandru în comiterea faptelor incriminate.

Instanța de apel a considerat că prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul vinovăției inculpatului Vascan Alexandru în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) și art. 320 alin. (1) Cod penal, luând în considerare probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată în prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate

aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptelor și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel a indicat, că deși inculpatul Vascan Alexandru vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal nu a recunoscut, vinovăția acestuia este pe deplin demonstrată prin următoarele probe administrate, cercetate de către prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel, și anume:

- declarațiile părții vătămate minore XXXXX din prima instanță;

- declarațiile din prima instanță a reprezentantului legal a părții vătămate, Vascan Viorica, a martorilor Cebotari Sofia, Cebotari Ion, Șevcenco Oxana, Chisin Alexandru;

- corpul delict - foaie de hârtie albă pe care sunt inserate răspunsurile XXXXX la 60 întrebări adresate de psihologul Șevcenco Oxana, care confirmă veridicitatea declarațiilor părții vătămate minore XXXXX și ale martorului Șevcenco Oxana (anexat la vol. II);

- raportul de expertiză judiciară nr.201830P0257 din 11.07.2018, potrivit căruia careva leziuni corporale pe corpul minorei XXXXX, în regiunea organelor genitale nu s-au depistat. Membrana himenală a minorei XXXXX este intactă. Luând în considerație particularitățile anatomice a membranei himenale nu permite un raport sexual intra-vaginal deplin fără deflorarea ei. Careva semne de contaminare a bolilor venerice nu s-au depistat. În timpul examinării s-a prelevat un frotiu cu conținut vaginal pentru depistarea infecțiilor urogenitale. La momentul examinării minorei careva semne sau simptome de graviditate nu s-au depistat (vol. I, f.d. 13);

- raportul de expertiză judiciară nr.201835A0697 din 09.01.2019, potrivit căruia minora XXXXX nu suferă de careva maladie psihică cronică, este fără dereglări psihice. În rezultatul acțiunilor violente din partea agresorului, XXXXX a dezvoltat tulburare de stres post-traumatică trenantă, însă din care la moment a ieșit complet. Dezvoltarea psihică a minorei corespunde nivelului normal pentru vârsta dată. Conform stării psihice minora XXXXX putea să perceapă corect anumite circumstanțe ale cazului dat. XXXXX este capabilă de a face declarații despre sine. Conform stării psihice minora XXXXX putea să conducă cu acțiunile sale și putea să le conștientizeze. Reieșind din dezvoltarea ei intelectuală, minora XXXXX a avut posibilitatea să înțeleagă caracterul acțiunilor lui Vascan Alexandru, conform vârstei sale (vol. I, f.d. 121);

- raportul de evaluare psihologică efectuată în cadrul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, nr.255 din 13.10.2020, potrivit căruia specificul de funcționare a sferei afective și relaționale a copilului XXXXX indică asupra unui nivel înalt de traumatism psihic, cu simptome ale stresului post-traumatic, caracteristic copiilor care au trăit abuzul sexual: amintiri recurente ale evenimentului

traumatic; sentiment acut de culpabilitate; coșmaruri; efecte flash-back; acțiuni de evitare a stimulilor asociați cu abuzurile suportate; simptomatice sporirii permanente a excitabilității: dificultăți de adormire, vigilență în timp ce se află singură afară, când iese sau vine spre casă; sentimentul că este urmărită, prezența gândurilor obsesive că ar putea fi violată, pedepsită fizic sau furată de către tata; frica de întuneric și frica persistentă de a se confrunta cu tata. Introducerea în sexualitatea specifică maturilor de la o vârstă foarte fragedă (X ani) a afectat sfera sexuală a copilului, distorsionându-i reprezentarea unor relații sexuale normale. Lipsa acțiunilor de atragere la răspundere a tatălui pentru acțiunile abuzive în raport cu ea influențează negativ dezvoltarea fetei prin instaurarea unui sentiment de neîncredere în oameni, stat, sistem de justiție, precum și prin apariția unor trăsături precum suspiciunea, precauția sau alte manifestări paranoice de personalitate. Conform acestui Raport de evaluare se recomandă: reabilitarea psihologică a copilului și monitorizarea ulterioară a stării psiho-emoționale a acestuia. În vederea diminuării sentimentului de neîncredere în sistemul de justiție se recomandă informarea adecvată a copilului de către organul de urmărire penală despre etapa la care se află examinarea cazului și rezultatele acesteia (vol. I, f.d. 163).

- raportul de expertiză judiciară nr. 202136S0091 din 22 decembrie 2021, care s-a dispus de a fi efectuat prin încheierea din 20.10.2021 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, conform căruia s-au emis următoarele concluzii în urma examinărilor psihiatrice legale, în conformitate cu circumstanțele cazului și întrebările înaintate spre soluționare: 1) Vascan Alexandru de careva maladie psihică nu suferă, este fără dereglări psihice; 2) La moment persoana nu suferă de careva maladie psihică care necesită tratament; 3) Conform stării psihice comportamentul persoanei nu este periculos pentru societate; 4) Nu necesită internarea persoanei în Spitalul de Psihiatrie; 5) Actualmente conform stării psihice Vascan Alexandru are capacitatea de a-și da seamă de acțiunile sale și le poate dirija, deci este apt de a acționa cu discernământ; 6) Conform stării psihice inculpatul Vascan Alexandru are capacitatea de a recepționa corect circumstanțele și este apt de a depune declarații; 7) În perioada acțiunilor incriminate Vascan Alexandru nu suferea de careva maladie psihică. Conform stării psihice Vascan Alexandru în timpul comiterii acțiunilor incriminate avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și le putea dirija. În urma examinărilor clinico-psihologice legale, în conformitate cu circumstanțele cazului și întrebările înaintate spre soluționare s-a ajuns la următoarele concluzii: 8) Particularitățile psihologice individuale, cu semnificație pentru cauza penală examinată, nu s-au depistat. 9) În cadrul examinării actuale la Vascan Alexandru nu se constată predispoziția de a denatura evenimentele percepute.

Totodată, instanța de apel a indicat că deși nu-și recunoaște vina, vinovăția inculpatului Vascan Alexandru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal este demonstrată pe deplin, prin următoarele probe administrate în cursul

urmăririi penale și cercetate de instanța de judecată în prima instanță și verificate în instanța de apel, și anume:

- declarațiile din prima instanță a martorului, executor judecătoresc Ciobanu Eduard;

- mijlocul material de probă Hotărârea Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29.11.2018, prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Vascan Viorica și s-a dispus încasarea de la Vascan Alexandru în beneficiul Vascan Viorica a pensiei pentru întreținerea a doi copii minori în mărime de 1000 lei, lunar, pentru fiecare copil începând de la data de 22.10.2018 și până la atingerea majoratului copiilor (vol. II, f.d. 71);

- titlul executoriu emis de Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29.11.2018, prin care s-a dispus încasarea de la Vascan Alexandru în beneficiul Vascan Viorica a pensiei pentru întreținerea a doi copii minori în mărime de 1000 lei, lunar, pentru fiecare copil începând de la data de 22.10.2018 și până la atingerea majoratului copiilor (vol. II, f. d. 8);

- titlul executoriu emis de Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29.11.2018, prin care s-a dispus încasarea de la Vascan Alexandru în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 720 lei (vol. II, f. d. 9);

- încheierea executorului judecătoresc, nr.052p/1 din 13.05.2019, prin care a fost primit spre executare titlul executoriu emis de Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29.11.2018, prin care s-a dispus încasarea de la Vascan Alexandru în beneficiul Vascan Viorica a pensiei pentru întreținerea a doi copii minori în mărime de 1000 lei, lunar, pentru fiecare copil începând cu data de 22.10.2018 și până la atingerea majoratului copiilor (vol. II, f.d. 11);

- încheierea executorului judecătoresc privind stabilirea cuantumului restanței la plata pensiei de întreținere din 30.09.2020, potrivit căruia rezultă restanța la plata pensiei pentru întreținerea copiilor minori de către Vascan Alexandru (vol. II, f.d. 66);

- raportul întocmit de IP Ștefan Vodă, din care rezultă că Vascan Alexandru a fost căutat la domiciliul său de mai multe ori, însă nu a fost posibil de găsit (vol. II, f.d. 70);

- încheierea judecătorească din 25.06.2020, prin care Vascan Alexandru a fost anunțat în căutare și s-a dispus aducerea forțată a acestuia (vol. II, f.d. 15);

- hotărârea Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 24.07.2020, prin care Vascan Alexandru a fost recunoscut vinovat de omiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional (vol. II, f. d. 16);

- informația parvenită de la Direcția ocupare a forței de muncă din care rezultă că Vascan Alexandru nu s-a adresat și nu a depus cerere pentru a fi luat la evidență în calitate de șomer (vol. II, f.d. 27);

- procesul-verbal cu privire la contravenție din 18.06.2020, din care rezultă că Vascan Alexandru fără motive nu a executat titlul executoriu (vol. II, f.d. 34);

- explicația scrisă de Vascan Viorica la 22.06.2020, prin care aceasta comunică că nu a fost executată hotărârea judecătorească de achitare a pensiei alimentare (vol. II, f.d. 14);

- explicația scrisă de Vascan Alexandru la 18.06.2020, prin care acesta comunică că nu a achitat pensia alimentară, dar se obligă de a începe achitarea acesteia (vol. II, f.d. 20).

În acest sens, instanța de apel a concluzionat că lipsesc careva temeiuri de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate minore, reprezentantului legal al părții vătămate, a martorilor și probele administrate în faza urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată, care în ansamblu racordă între ele și pe deplin confirmă vinovăția inculpatului Vascan Alexandru în săvârșirea infracțiunilor incriminate, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor incriminate, poziția avocatului și a inculpatului fiind una de apărare și este îndreptată spre eschivarea de la răspundere pentru cele comise.

Instanța de apel a notat că, ca și prima instanță a apreciat declarațiile părții vătămate minore XXXXX ca fiind o probă admisibilă, pertinentă, concludentă, utilă și veridică, contrar celor invocate de apărătorul inculpatului, care a susținut că aceste declarații sunt contradictorii și părtinitoare în acuzarea tatălui pe motivul că a lăsat familia și a supărat-o pe mama sa. Însă, cele menționate de apărător nu corespunde circumstanțelor cauzei cercetate în instanță.

Instanța de apel a indicat că declarațiile părții vătămate minore date în cadrul urmăririi penale și în prima instanță, au fost în permanență identice și consecvente, lipsind astfel careva motive de a le pune la îndoială.

Subsidiar, instanța de apel a menționat că atât la urmărirea penală când partea vătămată minoră XXXXX a fost audiată în condiții speciale de către judecătorul de instrucție, cât și în ședința de judecată, când partea vătămată minoră a fost audiată nemijlocit, declarațiile acesteia au fost similare. Alegațiile avocatului că declarațiile sunt făcute din motiv că Vascan Alexandru a lăsat familia sunt lipsite de suport probatoriu. Declarațiile părții vătămate minore XXXXX coroborează și cu declarațiile martorilor Cebotari Sofia și Cebotari Ion, cărora partea vătămată minoră XXXXX le-a relatat aceleași circumstanțe pe care ulterior le-a declarat și în fața judecătorului de instrucție, fiind audiată în condiții speciale, cât și nemijlocit în instanța de fond. La fel, declarațiile părții vătămate minore coroborează și cu declarațiile martorului Șevenco Oxana, care a relatat că, este psiholog la Centrul Național pentru Prevenirea Abuzurilor față de Copii și că a evaluat-o din punct de vedere psihologic pe victimă, de unde reiese că victima minoră XXXXX a fost abuzată sexual de tatăl ei și că aceasta nu imită statutul său de victimă, că a suferit traumă psihologică urmare a acestui abuz.

La fel, instanța de apel a reținut că la data de 10 februarie 2021 apărătorul inculpatului, avocatul Timotin Lilian, a depus în judecată cerere privind anularea ordonanței procurorului din 07.11.2018 de punerea sub învinuire a lui Vascan Alexandru, anularea ordonanței procurorului din 18.12.2020 de completare a învinuirii, în partea ce ține de acuzarea lui Vascan Alexandru de comiterea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a¹) Cod penal și emiterea unei sentințe de încetare a procesului penal în legătură cu existența circumstanțelor care condiționează și exclud tragerea la răspundere penală (vol. II, f.d. 154), circumstanțe pe care le invocă apărătorul și în cererea de apel depusă în interesele inculpatului. În motivarea cererii privind anularea ordonanței procurorului din 07.11.2018, apărătorul a invocat că la 01.08.2018 a fost pornită cauza penală în temeiul art.175 Cod penal. La 13.08.2018 în privința lui Vascan Alexandru a fost emisă ordonanța de aplicare a măsurii preventive obligarea de nepărăsire a țării pe un termen de 30 de zile, prin ce lui Vascan Alexandru i s-a dat statutul de bănuț pe această cauză penală. La 08.10.2018 în aceeași cauză penală Vascan Alexandru este pus sub învinuire pe art. 173 alin.(3) lit. a¹) Cod penal. Așadar, consideră că Vascan Alexandru a fost pus sub învinuire peste termenul de 10 zile prevăzut de art. 63 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a notat că cu privire la această cerere a avocatului Timotin Lilian, prima instanță justificat a menționat că la 13.08.2018 a fost emisă ordonanța ofițerului de urmărire penală Vadim Ceban privind recunoașterea lui Vascan Alexandru în calitate de bănuț de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal. Această ordonanță i-a fost adusă la cunoștință lui Vascan Alexandru la 15.08.2018. Astfel, Vascan Alexandru a obținut statutul de bănuț anume prin ordonanța de recunoaștere în această calitate și nu prin ordonanța de aducere la cunoștință a măsurii preventive. Potrivit art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală nu poate menține în calitate de bănuț persoana în privința căreia a fost emisă ordonanță de recunoaștere în această calitate mai multe de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General sau adjuncților săi, mai mult de 6 luni.

Instanța de apel a mai constatat că la 07.11.2018 a fost emisă ordonanța procurorului Tian Nicolae din Procuratura r-nul Ștefan Vodă prin care Vascan Alexandru a fost pus sub învinuire în baza art. 172 alin.(3) lit. a¹) Cod penal. Deci, termenul de 3 luni prevăzut la art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală nu a fost depășit, iar temei pentru anularea Ordonanței procurorului din 07.11.2018 nu se atestă. În motivarea cererii privind anularea ordonanței procurorului din 18.12.2020, apărătorul inculpatului, avocatul Lilian Timotin a indicat că prin ordonanța procurorului șef al Procuraturii r-lui Ștefan Vodă din 05.06.2020 a fost reluată urmărirea penală în privința lui Vascan Alexandru pe art. 172 alin.(3) lit. a¹) Cod penal. Ordonanța procurorului șef din 18.12.2020 nu a fost adusă la cunoștința învinuitului Vascan Alexandru. Apărătorul inculpatului susține că, prin faptul că, tocmai peste 5 luni de zile de la reluarea urmăririi penale, a fost emisă ordonanța de

punerea sub învinuire a lui Vascan Alexandru, fiind emisă ordonanța procurorului din 18.12.2020, a fost încălcat art.63 alin. (2) Cod de procedură penală. Relatează apărătorul că astfel, Vascan Alexandru a avut calitatea de bănuit mai mult de 3 luni de zile. Cu privire la aceste circumstanțe, instanța de fond în mod corect a constatat că învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a¹) Cod penal, i-a fost înaintată lui Vascan Alexandru la data de 07.11.2018.

Respectiv, s-a reținut că la data completării învinuirii prin ordonanța procurorului din 18.12.2020, Vascan Alexandru avea deja calitatea de învinuit și nu pe cea de bănuit. Deci, prevederile art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală nu sunt aplicabile și nu pot constitui la caz, temei pentru anularea ordonanței procurorului Boblic Maxim din 18.12.2020 de completare a învinuirii.

În concluzie, instanța de apel a atestat că având în vedere că inculpatul și apărătorul său nu au invocat că au avut loc careva repercusiuni asupra situației inculpatului, or ordonanțele procurorului de punere sub învinuire a lui Vascan Alexandru din 07.11.2018 și de completare a învinuirii din 18.12.2020 contestate de apărătorul inculpatului sunt emise legal. Respectiv, nu este întemeiată cererea avocatului inculpatului de încetare a procesului penal.

Astfel, reieșind din cele invocate supra, în raport cu probele administrate în ședința judiciară, cercetând materialele dosarului, apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a conchis că faptele de săvârșirea cărora este învinuit inculpatul au avut loc și că această faptă a fost săvârșită anume de Vascan Alexandru, fapte care întrunesc elementele infracțiunilor și care sunt prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal și art. 320 alin. (1) Cod penal, pentru care Vascan Alexandru corect a fost declarat vinovat și fiindu-i aplicate aplicabile pedepse echitabile în corespundere cu gravitatea faptelor săvârșite, personalitatea inculpatului și circumstanțele comiterii infracțiunilor.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel a menționat că apreciază suma de 400000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, ca fiind reală și proporțională suferințelor cauzate părții vătămate prin comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Cu referire la cheltuielile judiciare, instanța de apel a indicat că cheltuielile de judecată în sumă de 1398 lei, suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, urmează a fi achitate anume din contul lui Vascan Alexandru în contul statului, având în vedere că la momentul derulării acțiunilor de urmărire penală, aceste cheltuieli au fost suportate de stat, deoarece procesul penal era guvernat de principiul prezumției nevinovăției, iar în situația în care, în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului, ultimul urmează să recupereze aceste cheltuieli judiciare.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către:

4.1. Avocatul Postica Serghei în numele inculpatului Vascan Alexandru care indică ca temei de recurs prevederile art. 6§1, art. 4 din Protocolul nr. 7 CEDO, și solicită casarea deciziei instanței de apel și a sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Vascan Alexandru să fie achitat de sub învinuirea înaintată, sau după caz să fie încetat procesul penal în privința lui.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- la materialele cauzei nu există suficiente probe pertinente, concludente și utile pentru a putea adopta o hotărâre de condamnare a lui Vascan Alexandru, or în acest caz urmează a fi adoptată o sentință de achitare;

- la 02.01.2019 procurorul din cadrul Procuraturii Ștefan Vodă, Tian Nicolae a emis ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Vascan Alexandru, pe motivul că în acțiunile ultimului nu sunt întrunite elementele infracțiunii incriminate, astfel, fiind clasată cauza penală. Ulterior, la 05.06.2020 Procurorul șef al Procuraturii r-lui Ștefan Vodă, Guzin Vladislav a emis ordonanța prin care dispune anularea ordonanței din 02.01.2019 privind scoaterea lui Vascan Alexandru de sub urmărire penală, emise de către procurorul în Procuratura r-lui Ștefan Vodă, Tian Nicolae, cu reluarea urmăririi penale;

- reieșind din ordonanța Procurorul șef al Procuraturii r-lui Ștefan Vodă Guzin Vladislav din 05.06.2020, temei de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința lui Vascan Alexandru a servit faptul că „ ... *organul de urmărire penală și procurorul de caz au manifestat formalism la examinarea cazului (f/d 138), ... atât organul de urmărire penală cât și procurorul de caz au lăsat fără atenție informația enunțată privind lipsa unui expert psiholog, nu au identificat soluții alternative pentru a soluționa întrebările de referință ...*”, „ ... *decizia de clasare a cauzei penale a fost adoptată în lipsa rapoartelor de expertiză*„;

- reieșind din textul ordonanței Procurorul șef al Procuraturii r-lui Ștefan Vodă Guzin Vladislav din 05.06.2020 de reluare a urmăririi penale în privința lui Vascan Alexandru, se constată că, la caz, nu au fost constatate careva circumstanțe noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental, care ar fi condiționat reluarea urmăririi penale în cauza dată;

- ordonanța procurorului ierarhic prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale este lovită de nulitate, deoarece persoana o dată scoasă de sub urmărire penală nu poate fi pusă repetat sub urmărire penală, dat fiind că după cum rezultă din art.6 pct.44) Cod de procedură penală, procesul penal poate fi reluat în baza acestui temei doar la încălcarea anumitor drepturi. Iar concluzia procurorului ierarhic făcută în ordonanța sa de reluare a urmăririi penale, încalcă dreptul lui Vascan Alexandru de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru una și aceeași faptă, reglementat și de art.21 din Constituție, care obligă autoritățile publice competente să asigure persoanei suspecte de săvârșirea unei infracțiuni toate garanțiile necesare apărării sale;

- ordonanța procurorului în Procuratura Ștefan Vodă, Tian Nicolae din 02.01.2019, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărirea penală a lui Vascan Alexandru din motiv că în acțiunile ultimului nu sunt întrunite elementele infracțiunii, se echivalează cu o hotărâre judecătorească irevocabilă și reprezintă autoritatea lucrului judecat, care nu permite declanșarea unei noi proceduri cu privire la aceeași faptă și aceeași persoană;

- reținând prevederile art.287 alin. (1) Cod de procedură penală, în coroborare cu prevederile art.251 Cod de procedură penală, se constată că ordonanța de reluare a urmării penale a procurorului ierarhic, nefiind întemeiată pe circumstanțele prevăzute în art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, este lovită de nulitatea absolută și nu produce careva consecințe juridice;

- apărarea aduce spre atenție precedente identice din deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02.03.2017 – dosar nr. 4-1re-2/17, și din 11.07.2018 – dosar nr. 1ra-1357/2018.

4.2. Avocatul Timotin Lilian în numele inculpatului Vascan Alexandru, la data de 10.08.2022, în care invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 8), 11) Cod de procedură penală, și solicită casarea a deciziei instanței de apel și a sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Vascan Alexandru să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că:

- la examinarea cauzei și emiterea hotărârilor judecătorești a fost încălcat în mod flagrant dreptul lui Vascan Alexandru de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru una și aceeași faptă, garantat de art. 22 alin. (2) și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenție, iar reluarea urmării penale contrar acestor prevederi legale urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală;

- odată cu aplicarea măsurii preventive în privința lui Vascan Alexandru, organul de urmărire penală a avut obligația în decursul la 10 zile să înainteze învinuirea;

- instanța de apel menționând că însușește pe deplin cele constatate de prima instanță, totuși nu a reținut toate mijloacele de probă ca fiind administrate și cercetate legal, respectiv instanța de apel nu a menționat drept mijloc de probă CD-ul potrivit căruia se susține că conține declarațiile victimei minore, care nu a fost cercetat în prima instanță și respectiv i s-a dat o apreciere probatorie dinaintea stabilită necătând la faptul că acest mijloc de probă a fost administrat cu încălcarea procedurii stabilite, fapt invocat și în cererea de apel asupra căror motive instanța de apel nu s-a expus pe deplin. De asemenea, în acest sens instanța de apel nu a efectuat o coroborare între mijloacele materiale de probă cum ar fi raportul de expertiză medico-legală psihiatrică asupra victimei XXXXX, raportul de evaluare psihologică întocmit de psihologul

Șevcenco Oxana, prin teleconferință, concluziile cărora se contrazic. Într-un act se indică că victima a ieșit din stres la momentul examinării încă în 2018 (a se vedea raportul de expertiză), iar în celălalt act se indică că victima încă se află în stres la momentul examinării prin teleconferință în 2020 (a se vedea raportul de evaluare psihologică). Iar referitor la raportul de expertizare psihiatrico-psihologică a inculpatului Vascan Alexandru, instanța de apel doar îl trece cu numerotatul ca mijloc de probă ce dovedește vinovăția lui, nefiind coroborat cu circumstanțele cauzei și alte mijloace de probă. Iar anume potrivit acestui mijloc de probă se confirmă cu certitudine că Vascan Alexandru nu manifestă tendința de a expune date eronate cu referire la circumstanțele cazului, însă la solicitările repetate a apărării de a numi totuși o expertiză psihologică în privința victimei pentru a stabili totuși adevărul, ambele instanțe neîntemeiat au refuzat, clasificând declarațiile lui Vascan Alexandru drept metodă de a se eschiva de răspunderea penală pentru faptele ce nu le-a săvârșit;

- sentința de condamnare emisă de prima instanță a priori nu poate fi considerată drept una legală și emisă cu respectarea dreptului la un proces echitabil inclusiv din simplul motiv că în completul de judecată ce a emis această sentință au participat doi judecători care anterior s-au expus asupra circumstanțelor cazului respectiv în alte proceduri, după cum urmează judecătorul Nașco Ion, a participat în calitate de judecător de instrucție în cadrul examinării plângerilor în ordinea art. 313 Cod procedură penală, pe acest caz (f.d. 175, vol. I);

- judecătorul Postu Aliona a emis hotărâre judecătorească în cauza contravențională de acuzare a lui Vascan Alexandru de comiterea contravenției prevăzute la art. 318 Cod contravențional, care ulterior a servit temei de inițiere a procesului penal în baza art. 320 Cod penal în privința lui Vascan Alexandru. Ba mai mult această hotărâre judecătorească de atragere la răspundere contravențională a lui Vascan Alexandru în baza art. 318 Cod contravențional pentru faptul că nu execută intenționat o hotărâre judecătorească și că se eschivează să o execute, a fost desființată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27.05.2021 și respectiv prin decizia din 11.05.2022;

- acești judecători urmau să-și declare autorecuzare, în condițiile art. 33 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, iar această încălcare constituie și un temei de declarare a recursului potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod procedură penală;

- odată cu desființarea hotărârii judecătorești din 24 iulie 2020 emisă de Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă), judecător Postu Aliona, nu se mai poate considera cu certitudine că există fapta infracțională prevăzută la art. 320 alin. (1) Cod penal, în circumstanțele incriminate lui Vascan Alexandru, or, anterior condamnării în baza acestui articol, o sancțiune contravențională lui Vascan Alexandru nu i-a fost aplicată, respectiv elementele constitutive a normei date „*Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale,*” nu se întrunesc;

- instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art.30, 31 și 33;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii, iar instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, totodată faptul infracțiunilor incriminate, nu există;

- persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege;

- cu decizia Curții de Apel Chișinău, contestată avocatul a făcut cunoștință la ziua de 21.07.2022, fiind recepționată prin intermediul poștei electronice la cerere.

5. La recursurile ordinare declarate, în temeiul art. 431 alin. (1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

În acest sens, procurorul a menționat că instanța de apel în mod concludent a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza articolului incriminat în stricta conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, care fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate.

Totodată, indică că din materialele cauzei rezultă că acțiunile efectuate de organul de urmărire penală sunt legale și nu au fost admise încălcarea anumitor prevederi ale legii procesual penale, ce ar fi condiționat comiterea unor erori grave de drept.

6. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Timotin Lilian în numele inculpatului Vascan Alexandru:

Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță, se reține că dispozitivul deciziei din 11 martie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău în cauza penală privindu-l pe Vascan Alexandru, a fost pronunțat la 11 martie 2022, în prezența inculpatului Vascan Alexandru asistat de apărătorul său, avocatul Timotin Lilian, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței

de judecată din instanța de apel (f.d. 33, vol. IV), fiind notificați și informați că pronunțarea deciziei integrale va avea loc la data de 03 mai 2022.

Ulterior, la 03 mai 2022, în lipsa inculpatului Vascan Alexandru și a avocatului Timotin Lilian, a fost pronunțată integral decizia instanței de apel, iar la 16 mai 2022 copia deciziei integrale a fost expediată inculpatului Vascan Alexandru și avocatului Timotin Lilian (f.d. 75, vol. IV).

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării integrale a acesteia.

În acest context, Colegiul penal lărgit reține că la 10 august 2022 prin poșta electronică (f.d. 95, vol. IV) avocatul Timotin Lilian în numele inculpatului Vascan Alexandru a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel pronunțate la 03 mai 2022, ceea ce este evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca careva argumente privind depunerea tardivă a recursului, indicând declarativ doar faptul că a recepționat decizia instanței de apel la 21 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, la cerere.

În acest sens, Colegiul penal lărgit statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide, că recursul ordinar declarat de avocatul Timotin Lilian în numele inculpatului Vascan Alexandru la 10 august 2022, împotriva deciziei instanței de apel din 11 martie 2022, pronunțată integral la 03 mai 2022, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen, or avocatul Timotin Lilian a fost prezent în ședința instanței de apel când a fost pronunțat dispozitivul deciziei și a fost informat despre data când va fi pronunțată decizia integrală, și astfel urma să depună diligența necesară pentru urmări cursul dosarului și de a își exercita împuternicirile de apărător în termenele prevăzute de lege.

Mai mult, Colegiul penal lărgit notează că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă a deciziei și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs. Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea

acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal lărgit reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

7. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Postica Serghei în numele inculpatului Vascan Alexandru.

Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și **hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.**

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se

avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare. Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma prevederile art. 6§1, art. 4 din Protocolul nr. 7 CEDO.

Verificând legalitatea deciziei atacate inclusiv sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că în speță și-a găsit confirmarea temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin prisma faptului că instanța de apel nu s-a pronunțat, fără o argumentare cuvenită asupra tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce constituie și o încălcare a prevederilor art. 6§1 CEDO.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține că din conținutul părții descriptive a deciziei atacate (f.d. 37-74, vol. IV), rezultă că instanța de apel contrar prevederilor art.101, 414, 417 Cod de procedură penală, a adoptat soluția în cauză, judecând cauza în ordine de apel și nu a întreprins toate măsurile necesare de a elucida circumstanțele esențiale ale cauzei și a omis să se expună pe toate motivele invocate în apelul declarat de partea apărării.

Prin urmare, se constată că instanța de apel în motivarea soluției nu s-a expus clar, prin coroborare a probelor administrate în coraport cu circumstanțele speței, asupra chestiunii esențiale din această speță invocată de partea apărării în apelul declarat (f.d. 120, vol. IV), inclusiv în prezentul recurs ordinar (86-89, vol. IV), descrise și în decizia instanței de apel (f.d. 45-46, vol. IV), și anume instanța de apel la judecarea apelului nu a elucidat cu desăvârșire circumstanțele reluării urmăririi penale în privința inculpatului Vascan Alexandru, fără a face vreo argumentare asupra motivelor invocate în apelul părții apărării, asupra acestui aspect.

La acest capitol instanța de recurs ține să menționeze că, instanța de apel nu s-a pronunțat și nu a oferit nici un răspuns apelantului, asupra motivelor invocate în apel (f.d. 120, vol. IV), cum ar fi:

" la ziua de 02.01.2019, de către procurorul în Procuratura, r. Ștefan Vodă, Tian Nicolae, a fost emisă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Vascan Alexandru și clasarea cauzei penale în legătură în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele constitutive a infracțiunii incriminate și anume art. 172 alin. (3), lit. a) Cod penal. Acest act procesual repetat a oferit asigurări că în privința lui Vascan Alexandru s-a finisat orice acțiune de urmărire penală pe acest capăt de acuzare, iar orice act procesual de reprimare emis în acest proces penal a încetat de drept, dându-i garanțiile unei persoane nevinovate și neurmărite penal;

- peste un an și jumătate, la 05.06.2020, fără a fi efectuate careva acțiuni de urmărire penală pe marginea cazului, fără a fi informat Vascan Alexandru, despre examinarea anumitor contestații în vederea anulării ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, procurorul-șef al procuraturii raionului Ștefan Vodă, Guzic

Vladislav, a emis o ordonanță absolut neîntemeiată și ilegală, prin care a reluat urmărirea penală pe acest caz și a anulat ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, fără a invoca anumite vicii ce ar afecta soluția anterioară, ceea ce contravine interpretărilor Curții Constituționale date în hotărârile sale nr. 26 din 23.11.2010 cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală și nr. 12 din 14.05.2015 cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, care sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală și instanțele de judecată;

- reluarea urmăririi penale, potrivit art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, se admite numai dacă apar fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată, acestea fiind unicele circumstanțe, în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat în art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, care prevede derogările admisibile. În condițiile art. 251 Cod procedură penală, această ordonanță fiind anulabilă la orice fază a procesului penal ca fiind lovită de nulitate absolută;

- organul de urmărire penală nu a comunicat nici avocatului, nici lui Vascan Alexandru că urmărirea penală a fost reluată și urmează să-i fie acordat un statut oarecare și posibilitatea de a contesta această decizie ilegală. Iar peste mai bine de 5 luni, procurorul a emis o ordonanță de concretizare a învinuirii, incriminându-i lui Vascan Alexandru aceleași fapte deja calificate prin prisma art. 172 alin. (3), lit. a1) Cod penal, tocmai la ziua de 18.12.2020, practic peste 2 ani, Vascan Alexandru fiind repetat urmărit pentru aceleași fapte pentru care a fost recunoscut nevinovat. Or, în prezența unor noi circumstanțe de acuzație penală, persoana urmărită urma să beneficieze de aceleași garanții ca și la pornirea inițială a procesului penal. Nu poate avea statut de acuzat pentru toată viața odată ce a fost emisă o ordonanță de învinuire pe numele lui, care a fost anulată prin scoaterea persoanei de sub urmărire penală. În această situație, la fel fiind ignorate prevederile art. 22, 63, 65 alin. (4), 66. 251 Cod de procedură penală, Vascan Alexandru fiind triplu urmărit pentru aceiași faptă;"

Astfel, anume asupra acestor motive esențiale invocate în apelul declarat de partea apărării, instanța de apel nu s-a pronunțat cu desăvârșire și nu a oferit apelantului nici o argumentare cuvenită, la caz.

Colegiul penal atestă că argumentul privind urmărirea penală dublă invocat de apelant și ulterior de recurent, și care în cazul existenței atrage încălcarea prevederilor art. 6§1, art. 4 din Protocolul nr. 7 din Convenție, este esențial la caz, ori cu titlu de principiu este capabil să modifice soluția din prezenta cauza penală, însă instanța de apel nu a depus diligența necesară pentru examinarea acestui aspect, cât și pentru a oferi apelantului motivarea argumentată în decizia pronunțată.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie

pripiată de menținere a sentinței primei instanțe, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale menționate supra, lăsându-le fără o argumentare cuvenită, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel, recursul declarat de avocatul Postica Serghei urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În acest context, Colegiul penal lărgit indică că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Totodată, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare.

De asemenea, CtEDO în hotărârea sa din cauza Capacchione împotriva Republicii Moldova din 30 noiembrie 2021, cererea nr. 22616/10, pct. 19, a reamintit că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (a se vedea, printre multe altele, Perez v. Franța [MC], nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I, și Loupas v. Grecia, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019). De asemenea, ea reiterează jurisprudența sa bine-stabilită, potrivit căreia acest articol obligă, inter alia, instanțele să motiveze deciziile lor. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către reclamant, **această obligație presupune, totuși, că o parte la procesul judiciar poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză** (a se vedea, printre multe altele, Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020)

8. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel declarată partea apărării și chestiunile esențiale supuse atenției sale, și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul ordinar declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și

jurisprudența CtEDO.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Timotin Lilian în numele inculpatului Vascan Alexandru.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Postica Serghei în numele inculpatului Vascan Alexandru, casează total decizia din 11 martie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe **Vascan Alexandru XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 12 septembrie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Daguța Sergiu

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Notă: Din motivul imposibilității semnării deciziei motivate de către judecătorul Ion Guzun, din cauza aflării în concediul de odihnă de la 14 august 2023 și demisiei lui din funcție de la 25 august 2023, prezenta decizie motivată este semnată de către Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție, judecătorul Viorica Puica, în conformitate cu prevederile art. 339 alin.(8) Cod de procedură penală.